

Sygn. akt IACz 1344/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler

Sędziowie: SA Jacek Nowicki

SA Piotr Górecki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 października 2017 r. w P.

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

przeciwko **J. K., B. K., Z. T., J. P., Syndykowi Masy Upadłości Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej**

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt: XII C 840/17

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA J. Nowicki SSA J. Geisler SSA P. Górecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu umorzył postępowanie w stosunku do pozwanych J. K., B. K., Z. T. i J. P..

W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że pismem z dnia 19 maja 2017r. powódka cofnęła pozew przeciwko pozwanym wymienionym w sentencji tego postanowienia. Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeśli z cofnięciem pozwu połączone jest zrzeczenie roszczenia, aż do wydania wyroku. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że czynność ta jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa (art.203 § 4 k.p.c.). Cofnięcie pozwu w niniejszej sprawie nie wymagało zgody pozwanych albowiem w sprawie nie została jeszcze wyznaczona rozprawa. W ocenie Sądu Okręgowego nie zachodzą też przesłanki z art. 203 § 4 k.p.c. (k. 543-544).

Jeszcze przed doręczeniem powódce postanowienia z dnia 25.05.2017 r. złożyła ona oświadczenia o odwołaniu czynności procesowej dokonanej pismem z 19.05.2017 r. w postaci cofnięcia powództwa wobec czterech pozwanych.

– k. 551-552

Po doręczeniu powódce postanowienia z 25.05.2017 r. wywiodła ona zażalenie, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Z treści uzasadnienia zażalenia wynika, że zdaniem powódki skoro wcześniejsze cofnięcie pozwu nie było związane ze zrzeczeniem się roszczenia, to odwołanie tej czynności procesowej nie ma skutku materialnoprawnego i należy rozpatrywać tylko skutki procesowe decyzji powódki. W przekonaniu powódki odwołalność czynności procesowej jest zagwarantowana stronom procesu przez zasadę dyspozycyjności, a kontrola Sądu jest w takiej sytuacji bardzo ograniczona (k. 563-564).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

Stosownie do treści art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku.

W niniejszej sprawie powódka w dniu 19 maja 2017 r. złożyła w Sądzie Okręgowym pismo procesowe zatytułowane „wniosek o częściowe cofnięcie pozwu o zapłatę odszkodowania”, w którym wskazała, że cofa pozew wobec J. K., B. K., Z. T. oraz J. P., w wyniku czego wartość przedmiotu sporu maleje do kwoty 500.000 zł i ogranicza się do roszczenia opisanego w pozwie w punkcie 2. i do pozwanego opisanego w punkcie 5. pozwu (k. 542). Natomiast w dniu 29 maja 2017 r. wpłynęło pismo powódki zatytułowane „oświadczenie o odwołaniu czynności procesowej”, w treści którego powódka odwołała oświadczenie złożone w piśmie z dnia 19 maja 2017 r., tym samym odwołując cofnięcie powództwa w całym zakresie. Uzasadniając powyższe wyjaśniła, że powzięła wiedzę – po przeanalizowaniu orzecznictwa – że przedmiotowy proces może być prowadzony bez zagrożenia skutecznego powołania się przeciwników na zarzut przedawnienia (k. 551-552). Również z treści zażalenia powódki złożonego na postanowienie o umorzeniu postępowania należy wnioskować, że woła powódki jest odwołanie oświadczenia o cofnięciu pozwu. Znajduje to także potwierdzenie w treści pisma powódki z dnia 19 czerwca 2017 r. złożonego w Sądzie Okręgowym razem z zażaleniem, w którym powódka wnosi o uchylenie postanowienia z dnia 25 maja 2017 r. (k. 562).

Wypływające z fakultatywnego charakteru czynności procesowej uprawnienie do jej odwołania zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie sądowym nie budzi wątpliwości (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2004 r., II CK 80/03, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2002 r., IV CKN 917/00, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 110/07, niepubl.).

Przede wszystkim nie wchodzi tu w rachubę odpowiednie lub analogiczne stosowanie przepisów materialnoprawnych, traktujących o odwoływaniu czynności prawnych, ponieważ zagadnienie cofnięcia żądań i procesowych środków ich ochrony z powodu ich następczej bezprzedmiotowości prawo procesowe reguluje samodzielnie i kompleksowo. Jeżeli odwołalność jest konsekwencją fakultatywności czynności procesowych, to uprawnienie do odwołania można wyprowadzić wprost z tych konkretnych przepisów, które zezwalają na dokonanie poszczególnych czynności. Uprawnienie do dokonania konkretnej czynności implikuje bowiem również uprawnienie do jej odwołania. I tak uprawnienie do wniesienia pozwu pociąga za sobą uprawnienie do cofnięcia i odwrotnie. Stanowisko takie jest w szczególności całkowicie przekonujące w sytuacji, gdy odwołanie czynności procesowej - jak to ma miejsce w niniejszej sprawie - nie wywołuje żadnych skutków materialnoprawnych.

Odwołalność czynności procesowych nie może być jednak dowolna. Oznacza to, że strona powinna wskazać następczą przyczynę odwołania czynności procesowej, jakkolwiek nie musi przyczyny tej udowodniać. Umożliwia to sądowi kontrolę odwołania we właściwym zakresie.

Rację ma żaląca, że odwołanie czynności procesowych wymaga zachowania cezurę czasowej, czemu powódka zadośćuczyniła. Bowiem strona może odwołać czynność procesową do chwili uprawomocnienia się orzeczenia, zapadłego w następstwie tej czynności.

W tej sytuacji odwołanie oświadczenia o cofnięciu pozwu w niniejszej sprawie, zawarte tak w piśmie procesowym powódki z dnia 29 maja 2017 r., jak i w zażaleniu na postanowienie o umorzeniu postępowania, uzasadnione okolicznościami wskazującymi na powzięcie przez powódkę wiedzy o braku przedawnienia roszczeń, powoduje uchylenie postanowienia o umorzeniu postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.

SSA J. Nowicki SSA J. Geisler SSA P. Górecki